

Patiënteninformatie

Cataractingreep

Inhoud

Praktische informatie	3
Inleiding	4
Informatie over cataract	4
Vorbereiding op de ingreep	6
Enkele weken voor de operatie.....	6
Op de dag van de operatie	7
Wat brengt u mee naar het dagziekenhuis.....	7
Vorbereiding op uw dagopname	7
Lokale verdoving	7
Algemene verdoving	8
Hoe verloopt de ingreep?	8
Het verloop na de ingreep	10
De eerste dag na de ingreep	10
Verdere concrete richtlijnen na de ingreep	10
Wat mag u wel doen	10
Wat mag u niet doen	11
Verwikkelingen	11
Tijdens de ingreep	12
Na de ingreep	12
Nastaar	13
Ontslag uit het ziekenhuis.....	13
Tot slot.....	13
Wie contacteren bij vragen/problemen?	14
Informatie en toestemmingsformulier.....	14

Praktische informatie

Afspraak vooronderzoeken

...../...../20..... omu.....

Afspraak operatie rechter/linker oog

...../...../20..... omu..... in het daghospitaal

Afspraak operatie rechter/linker oog

...../...../20..... omu..... in het daghospitaal

Afspraken postoperatieve controles

...../...../20..... omu.....

...../...../20..... omu.....

...../...../20..... omu.....

...../...../20..... omu.....

Inleiding

Deze brochure biedt u de nodige informatie over de heelkundige behandeling van cataract. U leest hierin meer over de ingreep zelf, de verzorging in het ziekenhuis, aandachtspunten en richtlijnen voor thuis. Het is onmogelijk om in deze brochure alle details voor elke situatie te beschrijven. Aarzel daarom niet om zo nodig bijkomende vragen te stellen aan uw arts of verpleegkundige.

Algemene informatie over administratie, wat u moet meebrengen, uw verblijf in AZ Turnhout, ontslagprocedure, niet-medische begeleiding, accommodatie, enzovoort vindt u op onze website www.azturnhout.be of in de onthaalbrochure hospitalisatie of daghospitalisatie die u normaal gezien bij inschrijving of van de verpleging heeft ontvangen.

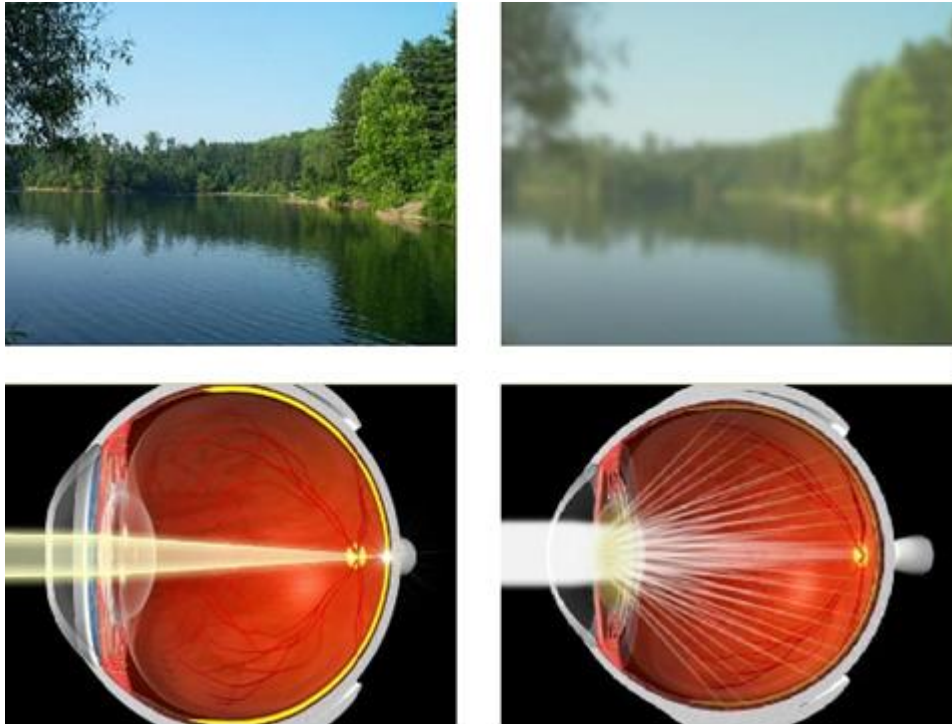
Gelieve deze brochure mee te brengen bij uw opname in het ziekenhuis.

Informatie over cataract

De **ooglens** of kristallens is normaal een kristalheldere structuur, die zich direct achter de pupilopening en het regenboogvlies (of iris) bevindt. Samen met het hoornvlies (of cornea) stelt deze het beeld scherp op het lichtgevoelige netvlies achterin het oog.

Cataract of staar is een vertroebeling van de ooglens, waardoor het scherp zien vermindert. Door de vertroebeling en ook gelige verkleuring van de ooglens

treedt er strooilichthinder op en worden de voorwerpen onscherp en de kleuren grauwer. De snelheid waarmee deze vertroebeling optreedt, verschilt van persoon tot persoon. Soms treedt staar ook sneller in het ene dan in het andere oog op. Op lange termijn kan cataract tot blindheid leiden.

Meestal is staar een ouderdomsgebonden probleem. Soms kunnen de lens vertroebelingen ook ontstaan door een stofwisselingsziekte (bv. diabetes, nierziekte) of na een trauma (posttraumatisch cataract). Ook bij inname van bepaalde medicatie (bv. cortisone) kan cataract sneller optreden. In zeldzame gevallen is cataract aangeboren (congenitaal cataract).

Op een gegeven moment kan een bril aanpassing niet meer helpen om terug scherp te zien. Op dat moment zal uw oogarts adviseren om een **staaroperatie** uit te voeren.

De cataract- of staaroperatie houdt eerst de cataractextractie in (verwijderen van de troebele ooglens) en daarna de lensimplantatie (het inbrengen van de heldere kunstlens). De operatietechniek, die tegenwoordig gebruikt wordt voor de lensextractie is de zogenaamde phaco-emulsificatie. Hierbij wordt de lens tot kleine brokjes verbrijzeld en opgezogen door een dunne holle naald met behulp van ultrasone trillingen. Nadat eerst de harde kern (nucleus) en daarna de zachtere schors (cortex) van de lens uit het lenszakje is verwijderd, kan dit gebruikt worden om de nieuwe, heldere kunstlens in op te hangen.

Vorbereiding op de ingreep

Enkele weken voor de operatie

Als voorbereiding op de hoger beschreven staaroperatie dienen eerst een aantal **metingen van de ogen** te gebeuren (de zogenaamde oogbiometrie en keratometrie). Aan de hand van deze metingen kan de juiste sterkte van de kunstlens bepaald worden.

Best kunt u uw huidige **medicatielijst** meebrengen op deze afspraak.

Uw oogarts zal u ook aanraden om **2 dagen voor de operatie** te starten met 2 verschillende oogdruppels (beiden 4x/dag)

Op de dag van de operatie

Wat brengt u mee naar het dagziekenhuis

- Identiteitskaart
- Naam en telefoonnummer van de begeleidende persoon

Vorbereiding op uw dagopname

- Gebruik geen make-up of nagellak en neem een goede hygiëne in acht.
- Trek schone, gemakkelijk zittende kledij aan.
- Draag geen juwelen en breng geen geld of waardevolle voorwerpen mee.
- In geval van lokale verdoving: neem een normaal ontbijt of middagmaal (zie onder).
- De opname op het dagziekenhuis duurt ongeveer 2 à 3 uur. Nadien kunt u het ziekenhuis verlaten.

Lokale verdoving

- **Druppelverdoving**

De dag van de operatie mag u normaal eten. U neemt uw gebruikelijke medicatie in. Ook bloedverdunners mag u doorgaans gewoon verder blijven nemen.

- **Retrobulbaire verdoving**

De dag van de operatie mag u normaal eten en u neemt uw gebruikelijke medicatie. Enkel de bloedverdunners moeten op voorhand onderbroken worden. Dit gebeurt best in overleg met de huisarts of de behandelend specialist.

Algemene verdoving

Voor de ingreep kan plaatsvinden onder algemene verdoving wordt u nog onderzocht door de anesthesist op de preoperatieve raadpleging anesthesie.

U zorgt dat u nuchter bent bij opname (dus minstens 6 uur op voorhand niets meer eten of drinken).

U draagt geen juwelen of make-up en doet eventuele prothesen uit.

Hoe verloopt de ingreep?

Op de dag van de ingreep komt u op het aangegeven uur voor opname naar het **dagziekenhuis**. Daar zullen enkele druppels worden toegediend als voorbereiding op de ingreep.

Eenmaal in het operatiekwartier aangekomen, wordt u op de **operatietafel** gepositioneerd (op de rug, met het hoofd in een kuiltje) en wordt de **verdoving** aangebracht. Wanneer met uw oogarts werd afgesproken om een verdovende prik naast het oog te geven, dan gebeurt dit in een ruimte net naast de operatiezaal.

Wanneer de verdoving nog inwerkt, wordt alles in gereedheid gebracht om te werken in **steriele omstandigheden**. Over uw hoofd wordt een grote steriele doek aangebracht, die alleen het te opereren oog vrijlaat. Onder deze doek wordt constant verse lucht en zuurstof geblazen. Uw neus en mond worden vrijgehouden.

Vervolgens wordt de operatiemicroscoop recht boven het oog gepositioneerd. We zullen u vragen om in het licht van deze microscoop te kijken.

Tijdens de operatie wordt hartslag, bloeddruk en zuurstofgehalte in het bloed gecontroleerd. U hoort de chirurg praten met de verpleegkundige en ook de gebruikte apparatuur maakt tal van geluiden. Daar hoeft u zich niet ongerust over te maken.

Normaal gezien heeft u **geen pijn**. U voelt wat water over de wang lopen en soms een drukkend gevoel. Indien nodig kan nog wat bijkomende verdoving worden aangebracht.

De ingreep duurt om en bij een half uurtje.

Het verloop na de ingreep

In de meeste gevallen is het oog bijna pijnloos en verbetert de gezichtsscherpte erg vlug.

Na de ingreep wordt er zalf aangebracht in het oog en wordt een beschermende oogschelp aangebracht. Deze blijft de rest van de dag en de daaropvolgende nacht ter plaatse.

De eerste dag na de ingreep

De dag nadien is er een controle onderzoek voorzien bij uw oogchirurg. De oogschelp zal op de polikliniek worden verwijderd alvorens u bij de oogarts komt.

Na de controle gaat u verder met het **toedienen van de oogdruppels**:

- 1 druppel Tobradex collyre *4x per dag*
- 1 druppel Dicoabak of Indocollyre (volgens voorschrift van uw chirurg) *4x per dag*, 5 minuten na de Tobradex
- Gedurende 4 weken na de ingreep

Verdere concrete richtlijnen in de periode na de ingreep

Draag de beschermende **oogschelp** nog 1 week 's nachts tijdens het slapen.

Wat mag u wel doen

- U mag onmiddellijk *normale activiteiten* doen (bv. lezen, tv kijken, licht huishoudelijk werk, bad en douche).

- Uw *eigen bril* mag u verder dragen, ten vroegste 4 weken na de ingreep zal deze worden aangepast.
- *Bij pijn* mag u de eerste 24 uur 1 tablet paracetamol 500mg elke 6 uur innemen.

Wat mag u niet doen

- Zware inspanningen gedurende de eerste week na de ingreep (zware sportinspanning, opheffen van zware voorwerpen, ...).
- Zwemmen gedurende de eerste maand na de ingreep.
- In uw ogen wrijven.
- Slag op het geopereerde oog krijgen.
- Auto rijden zolang uw zicht onvoldoende hersteld is en/of uw bril aangepast is om voldoende te kunnen zien. Doorgaans wordt aangeraden om de eerste week na de operatie niet met de auto te rijden.

Verwikkelingen

Hoewel de cataractingreep een routine operatie is die vaak wordt uitgevoerd, is en blijft het een operatie, die gepaard gaat met risico's. Geen enkele chirurgische ingreep kan met 100 % zekerheid perfect verlopen. Complicaties zijn zeldzaam en vaak niet te voorzien. Ze komen in minder dan 5 % van de gevallen voor.

Tijdens de ingreep

Door een onverwachte reactie van het oog, een hoestbui, een plotse beweging van het hoofd, ... kan er een scheurtje in het lenskapsel (of lenszakje, zie uitleg hogerop) ontstaan. Hierdoor moeten enkele bijkomende stappen doorlopen worden alvorens de ingreep kan beëindigd worden en zal de operatie dus wat langer duren.

Soms kan er langs het scheurtje in het lenszakje een stukje van de kristallens in het glasvocht terechtkomen. Het kan zijn dat hiervoor een bijkomende ingreep noodzakelijk is op een later tijdstip om dit te verhelpen.

Na de ingreep

De belangrijkste postoperatieve complicaties zijn infectie, bloedingen, zwelling van het hoornvlies, sterk verhoogde oogdruk en netvliesloslating.

Wanneer u in de eerste 2 weken na de ingreep merkt dat het geopereerde oog rood wordt, pijn gaat doen, de gezichtsscherpte slechter wordt in plaatst van beter of wanneer er etter of pus uit het oog komt, dan moet u zo snel mogelijk uw oogarts contacteren. Dit kunnen tekens zijn van een **infectie** in het oog (medische term: endoftalmitis), hetgeen een zichtbedreigende complicatie is die zo snel mogelijk moet behandeld worden. Gelukkig komt deze complicatie in minder dan 0,1 % van de ingrepen voor.

Nastaar

Na enkele weken tot zelfs meerdere jaren na de ingreep kan er in ongeveer 30 % van de gevallen een nieuwe vertroebeling van het lenskapsel voordoen, waardoor de gezichtsscherpte zal afnemen. Dit wordt ook wel **nastaar** genoemd, maar is **geen verwikkeling** of complicatie. De behandeling hiervan is vrij eenvoudig en gebeurt poliklinisch. Met behulp van een lasertoestel wordt de vertroebeling achter de kunstlens verwijderd, zodat de visuele as opnieuw vrij komt en de gezichtsscherpte verbetert.

Ontslag uit het ziekenhuis

Wat u mee krijgt bij ontslag en wanneer u het ziekenhuis mag verlaten na de ingreep, leest u op www.azturnhout.be of in de algemene onthaalbrochure hospitalisatie of dagopname die u bij de inschrijving of van de verpleging heeft meegekregen. Indien u geen onthaalbrochure heeft ontvangen, vraag ernaar bij de verpleegkundige.

Tot slot

Hebt u na het lezen van deze brochure nog vragen of opmerkingen, dan kunt u terecht bij uw behandelend arts of de verpleegkundigen van de dienst oogziekten op het nummer 014 44 44 49. Wij hopen van harte dat deze brochure u wegwijs heeft gemaakt in het verloop en de nabehandeling van cataract. Uiteraard wensen wij u een aangenaam verblijf in AZ Turnhout, een goede thuiskomst en een spoedig herstel.

Wie contacteren bij vragen/problemen?

Dienst oftalmologie (oogziekten)

AZ Turnhout

campus Sint-Jozef

Steenweg op Merksplas 44

2300 Turnhout

Algemeen telefoonnummer dienst oogziekten

014 44 44 49

Algemeen telefoonnummer campus Sint Jozef

014 44 41 11

Informatie en toestemmingsformulier voor cataractingreep

Uw oogarts zal u, naast deze informatiebrochure, een toestemmingsformulier (ook wel 'Informed Consent') meegeven.

Nadat u de nodige informatie van de chirurg hebt gekregen en nadat u deze informatiebrochure hebt doorgenomen, kunt u dit formulier verder invullen en ondertekenen.

AZ Turnhout vzw

www.azturnhout.be
info@azturnhout.be

Blijf op de hoogte via www.facebook.com/azturnhout

Campus Sint-Jozef

Steenweg op Merksplas 44
2300 Turnhout
014 40 60 11

Campus Sint-Elisabeth

Rubensstraat 166
2300 Turnhout
014 40 60 11